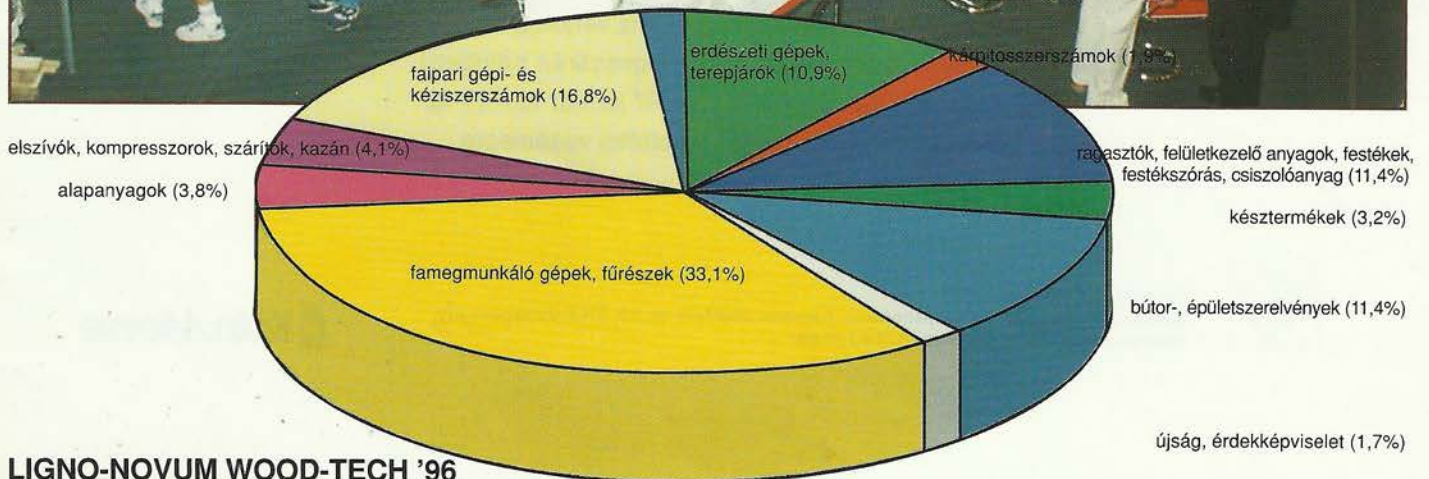


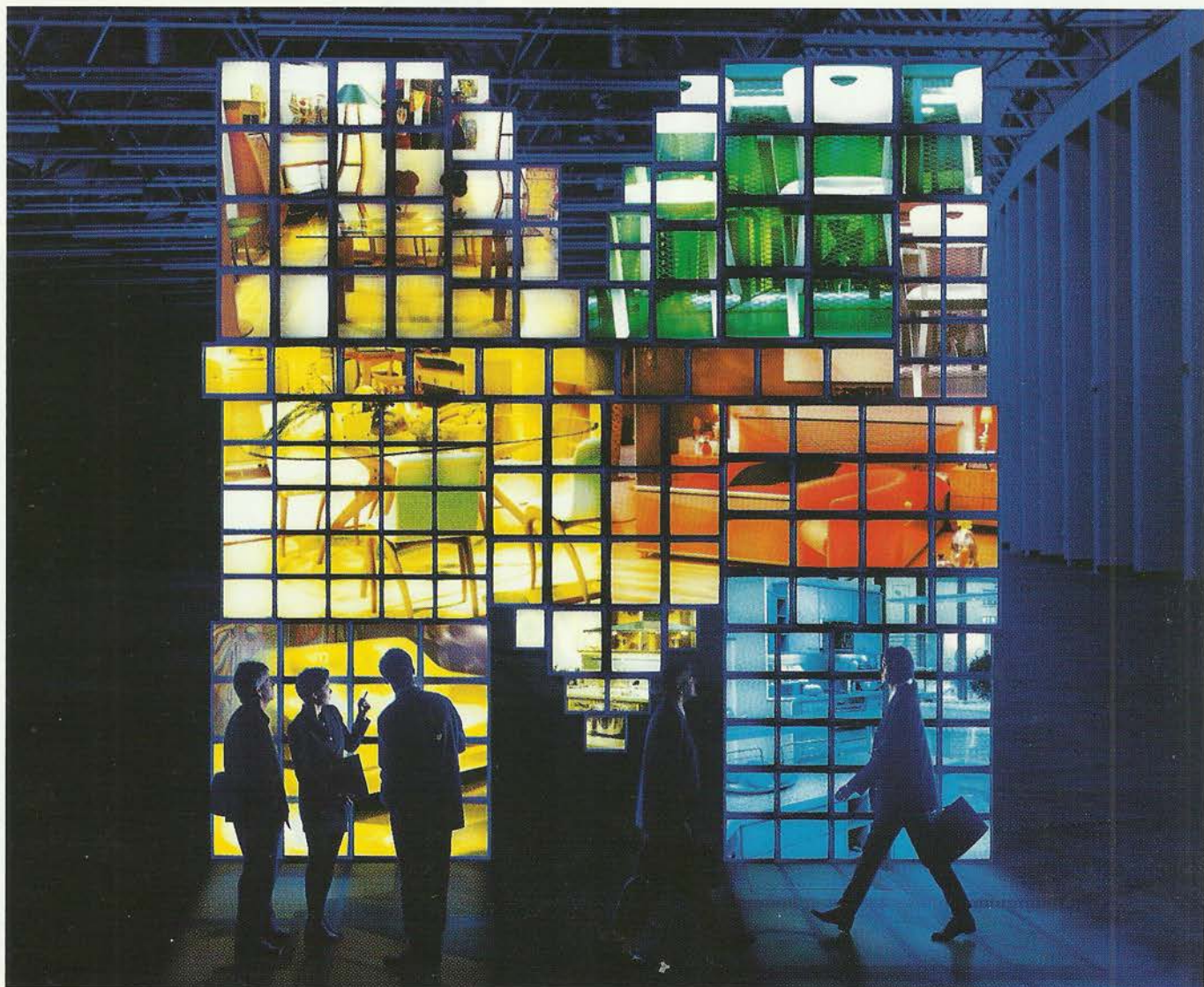
BÚTOR & FAIPAR

FATE közgyűlés LIGNO-NOVUM '96 A Kárpát régió favagyóna



LIGNO-NOVUM WOOD-TECH '96
kiállítói tevékenységi kör megoszlása

FOCUS ON FURNITURE



NEMZETKÖZI BÚTORVÁSÁR KÖLN, 1997 január 13 - 19.

A kölni Nemzetközi Bútorvásár évről évre színtere a világ átfogó bútorigazgatási kínálatának. A majd minden jelentős nemzetközi gyártó mellett sok érdekes újonccal is találkozhatunk. Új trendek, anyagok és dizájn elképzelhetetlen skálája.

Kiváló alkalom a rendelésre, informálódásra, tapasztalatcserére, megméréstetésre. Önt is várjuk a bútorigazgatás vezető világvásárán Kölnben! 1997 január 13 - 19-ig, hétfőtől vasámapig.



További tájékoztatással a:
Német-Magyar Ipari és Kereskedelmi Kamara, Stefánia út. 99, 1143 Budapest XIV,
Telefon 01/3 43 90 14, Telefax 01/3 43 08 69

 Köln Messe

A Bútorvállalkozók Országos Szakmai Szövetsége és a Faipari Tudományos Egyesület folyóirata

A szerkesztőbizottság
társelnökei:

**Győri Ferenc
és dr. Molnár Sándor**

A szerkesztőbizottság tagjai:
Baloghné Cséplő Katalin,
Bíró Lászlóné,
dr. Dalocsa Gábor,
Nagy Alajos,
Neményiné Gyarmathy Margit,
dr. Nyárs József,
dr. Somkuti Elemér,
Vásárhelyi János

Főszerkesztő:
Berényi János

A TARTALOMBÓL

A FATE

ünnepi közgyűlése	3
Ligno-Novum/ Wood Tech '96	4
Vásárdíjak	6
Az OMÉK '96 fagazdasági díjazottjai	7
Statisztika a szakvásár látogatóiról	8
A Kárpát régió fa- és fatermékvagyonra	10
Tovább tart a hazai bútorgyártás pangása	13
Falemezgyártás és nyárfelhasználás	14
Klagenfurt '96	16
Innen-onnan	17

Kiadja:

3B Szaklapkiadó, 1103 Budapest,
Kőér utca 35/A. Tel.: 262-2608,
fax: 263-1336

Megjelenik havonta. Előfizetési
díj egy évre 1896 Ft.

Megrendelhető a kiadóban.

Nyomdai előkészítés:

WellCom Grafikai Stúdió

Nyomás:

Fővárosi Nyomdaipari Rt.

HU ISSN 1219-5510

FATE ünnepi közgyűlés Sopron 1996. augusztus 28.

Tisztelt Közgyűlés!
Kedves Kollégáim, Barátaim!

Szeretettel köszöntelek mindannyiőtokat újra itt Sopronban, Alma Materünk egyre ódonabb falai között. Az idei esztendőben ugyan már tartottunk egy közgyűlést Szolnokon, de nem szakítva hagyományainkkal, most is alkalmat kerítettünk e találkozásra. Az áprilisi közgyűlés inkább munka jellegű volt. Akkor számolt be a vezetés az 1995-ös munkájáról, illetve ismertette az 1996. éves elképzeléseket. Ezt követően került sor az Alapszabály módosítására is. Az ott elhangzottakat ismételni felesleges, hiszen a jelenlévők többsége azt a rendezvényünket is megtisztelte jelenlétével és szaklapunk is adott tájékoztatót a közgyűlésről. Szükségesnek tartom azonban az ott elhangzottakkal kapcsolatosan pár kiemelt témáról újra szólni.

Köztudott, hogy szaklapunk megjelentetése az utóbbi években egyre több problémát jelentett, elsődlegesen anyagi szempontból. Az új címen és új szerkesztésben megjelenő újságunk az igényeket úgy érzem, már megfelelő szinten kielégíti. Ezt tapasztaltam egyébként a szolnoki hozzászólásokból is. Továbbra is gondot jelent a lap finanszírozása. Bizonyára a terjesztési problémák is okozták, hogy a lap még nem olvasott szélesebb körökben, ezért nem vonzó a hirdetések számára, amely mindenkor a finanszírozási gondok enyhítését jelentette, terveink szerint meg is kellett volna, hogy oldja. Szólni kell arról a problémáról is, hogy miután a lapért igazán jelképes összeget, éves 600 Ft-ot tagjainak is kell fizetni, igen szolid, mintegy 60 fős újságrendelés érkezett. Reméljük, ez a szám még emelkedni fog, de elgon-

dokodtató az a körülmény, hogy a lapot csak térítésmentes terjesztés esetén igénylik tagtársaink. E hónap elején sikerült Csongrádon egy találkozót megszervezni a két laptulajdonos és a főszerkesztő között. Lényeges áttörésről azonban még mindig nem tudok beszámolni. Megbeszéléseink szerint elkészítettem az együttműködési megállapodás-tervezetet, amelyet eljuttattam a Bútor-szövetség képviselőinek is. Ezt követően ismételten le kell üljünk lapunk főszerkesztőjével a hogyan tovább kérdésének megbeszélésére.

A jogi tagdíjak mintegy 80%-a, kb. 900 ezer forint már befolyt az egyesület pénztárába. Innen is szeretném kérni azokat a vállalatokat, akik még nem fizettek, hogy év végéig pótolni szíveskedjenek tagdíjbefizetésüket.

Mindezekkel együtt elmondhatom, az egyesület működését pénzügyi problémák nem gátolják, bár lehet, hogy az év végét veszteséggel fogjuk zárni.

Ez ERFA Nyugdíjpénztár ügyét mindig kiemelten kezeljük. Hogy erről ismételten szólok, azt azért teszem, mert jelentős változások, könnyíté-



Frank László elnöki beszámolóját tartja

Szeretném leszögezni, hogy továbbra is ragaszkodunk a lap megjelenéséhez, de sajnos elképzelhető, hogy a megjelenésnek szolidabbnak kell lenni. Be kell látni, hogy nem tudunk megfelelően finanszírozni egy ilyen minőségű lapot.

Pénzügyi helyzetünk: Az idén is pályázatok útján próbáltunk és tudtunk egyesületünknek pénzt szerezni. A Parlamenttől 500 ezer forintos támogatást kaptunk, míg a lap megjelenetésére további 300 ezer forintot sikerült pályázat útján elnyerni.

sek történtek ezen a területen. A Parlament áprilisban módosította az Önkéntes Kölcsönös Kiegészítő Pénztárakra vonatkozó törvényt, továbbá a pénztárak gazdálkodási szabályairól szóló Kormányrendelet is módosításra került július hónapban.

Tisztázódott a tagdíj-kérdés. Az egységes tagdíj mellett, amely minimum összegnek tekintendő, lehetőség van már vállalatoként eltérő tagdíj fizetésére, amelyet a munkáltató a pénztárral történt szerződés alapján a megemelt mértékben is átválthat. Egy vállalaton belül

azonban a hozzájárulás mértéke egységes kell, hogy legyen. A munkáltatói tag fogalmi kör kibővült a jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaságokkal is: betéti társaságok, közkereseti társaságok. A szövetkezetek bizonytalan helyzetét is tisztázta a rendelkezés.

A törvénymódosítást követően nincsenek kötelező szerveződési elvek. Az Alapszabály módosításával lehetőség van arra, hogy a családtagok részese is lehetővé tegyünk a belépést, de más szakmákhoz tartozó vállalatok is kérjék felvételüket az ERFA Nyugdíjpénztárba.

augusztusi számában is leközölt statisztikája szerint a tizedik legnagyobb az országban, mind létszámát, mind befektetéseit illetően. Kedvcsinálónként említem meg, hogy befektetéseink átlaghozama még mindig 30% felett van, a korábbi hosszúlejáratú kötéseknek köszönhetően.

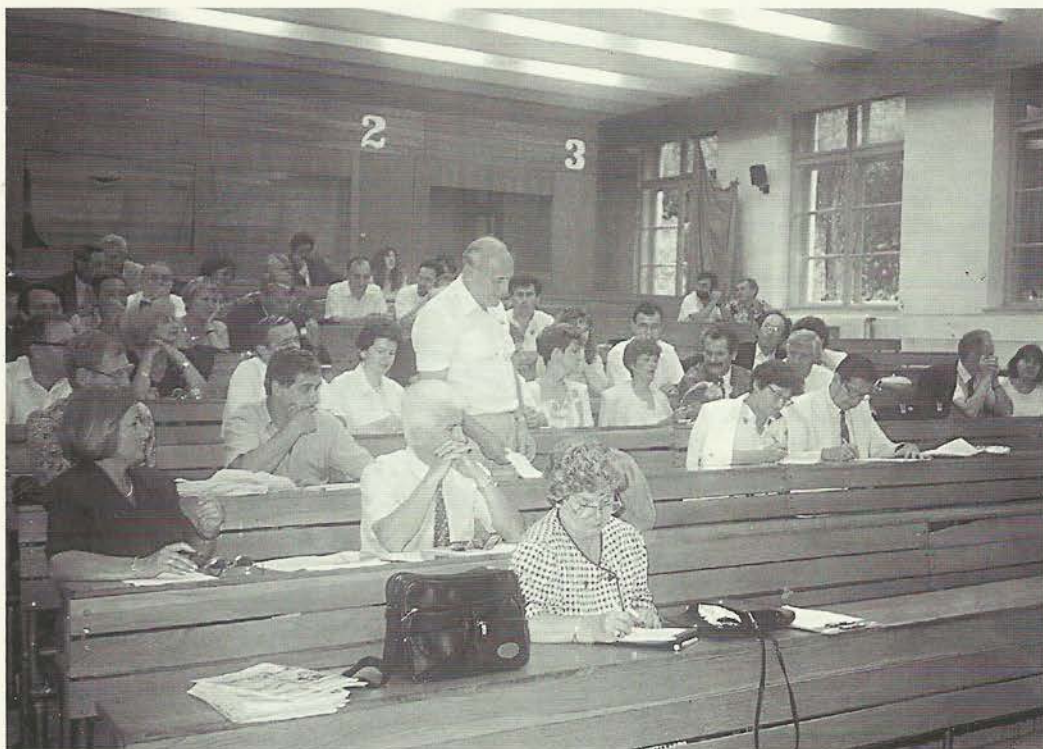
1996. évi további programjaink:

Október második felében kerül sor a Mecseki Erdészeti Rt. rendezésében az Országos Erdészeti Egyesülettel tartandó közös rendezvényünkre. A konferenciának időszerű témát szolgáltató az

zik el a gyár 100 esztendő múltjáról, jelenéről, jövőjéről. A soproni Faipari Múzeum vezetője, illetve a szegedi Somogyi Könyvtár nyugalmazott igazgatója a faipar történeti érdekességeiről szól, ezzel is bővítve ezirányú ismereteinket.

Mindezek országos rendezvényeink. De jó lenne, ha csoportjaink is tudnának szűkebb körben a tagságot érintő kérdésekről előadásokat szervezni. A kép igazán ekkor lenne teljes és hasznos.

Nem mulaszthatom el, hogy e helyről tagságunk nevében ne köszöntsem az Öreg Fás Diákok Baráti Társaságát.



A közgyűlés résztvevői

Gond viszont, hogy elsősorban a feldolgozóiparban igen kritikus gazdasági helyzet alakult ki. Olyan bútorgyáraink, amelyek korábban komolyan foglalkoztak a belépéssel, úgy tűnik, jelenleg erre a célra nem tudnak áldozni. Az erdőgazdaságok korábbi kedvező helyzetében is romlás tapasztalható, így a tagdíj-emelésre – bár a rendelet már lehetőséget ad – az idén valószínűleg nem kerülhet sor. Pedig pénztárunk egyre jobban erősödik. Az ERFA Nyugdíjpénztár a Világgazdaságban megjelent és szakfolyóiratunk, a Bútor- és Faipar

elfogadott új erdőtörvény, illetve a feldolgozóipar – sajnos nyugodtan mondhatjuk – kritikus helyzete. Ismét neves szakemberek szólnak e mindnyájunkat érintő kérdésekről, a baráti találkozó pedig tovább öregbítheti az erdőszőlő barátságot. Szakmai beemutatóra is sor kerül a rendezvény másnapján.

November 28–29-én a Balaton Bútorgyár megtisztelő meghívásának teszünk eleget, a gyár alapításának 100. évfordulója alkalmából. A jubileumnak megfelelően a konferencia ipartörténeti témákat ölel fel. Előadás hang-

ötéves jubileumának alkalmából. Az eltelt időszak egyértelműen bizonyította a társaság létjogosultságát. Úgy gondolom, mindnyájan, akik részt vettünk az immáron évente hagyományosan megrendezésre kerülő szakestélyeken lélekben újra megfiatalodva, s az együtt töltött órák kedves emlékével várjuk az újabb hasonló találkozásokat. További sok-sok sikeres évet és jó egészséget kívánok minden kedves öregebb és fiatalabb tagtársunknak, elnökünknek és titkárunknak, akiktől további lelkes szervezőmunkát kérünk.

Valamelyik harangot mindig kongatják...

LIGNO-NOVUM

WOOD-TECH '96

A Faipari Tudományos Egyesület és az Országos Asztalos és Faipari Szövetség által immár 6 éve kezdeményezett LIGNO-NOVUM szakvásár a Program Kft. szervezésében folyamatosan fejlődik. A WOOD-TECH szakvásár második alkalommal került megszervezésre közösen a LIGNO-NOVUM-mal. Az EKFM Kft. és az Országos Erdészeti Egyesület pozitív törekvései ellenére itt nem tapasztalható a kiállítók számában előrelépés.

Az összes kiállítók száma 150, az általuk képviselt cégek száma pedig 250. A 11 országot érintő külföldi érdekeltségek száma több mint 100 volt. Az elfoglalt alapterület pedig 6000 m².

Örömmel szólhatunk arról, hogy a látogatói létszám mintegy 15 000 volt, (ebből 3000-ról készítettünk látogatói statisztikát), és a faipari gépek, szerszámok vonatkozásában világszínvonalú választék állt a vásárlók rendelkezésére.

A szakmai rendezvények, konferenciák tovább színesedtek, erősödtek.

– A Faipari Tudományos Alapítvány a Kárpát régió faipari-fakereskedelmi együttműködéséről szervezett színvonalas konferenciát. A résztvevők javaslata alapján a konferenciát minden évben megtartják. 1997-ben Székelyudvarhely vállalkozott a rendezésre.

– Hagyományainka megfelelően az Országos Asztalos és Faipari Szövetség 4 továbbképző konferenciát szervezett, nagy sikerrel.

– A WOOD-TECH szakvásárhoz kapcsolódó erdészeti konferencia ma hazánk legsokoldalúbb és leglátogatottabb erdészeti konferenciájává nőtte ki magát.

– A FATE hagyományaihoz híven megtartotta közgyűlését, megszervezte a Faiparos bált (a Program Kft.-vel közösen).

– Az „Öreg fás diákok” ismét elnöküknek és titkáruknak választották *Kormos Ernőt* és *Bakonyi Gábort*. Szakestélyük emlékezetes marad.

– Természetesen a faipari szaktanárok is megtartották országos konferenciájukat. Külön emlékezünk meg a 10 vásárdíjról és a FAGOSZ, DEE és a TEOSZ által bemutatott „Szövetség az Erdőkért és jövőért” programról.

Változtatni kell-e a koncepciót?

A hat éve kialakított koncepció szerint a LIGNO-NOVUM faipari szakkiállítás alapvető feladata a hazai vállalkozói faipar műszaki fejlődésének, gép, szerszám, alap- és segédanyag, kellék- és szerelvény-ellátásának széles körű biztosítása volt. A vásár ezen koncepcióját voltak hivatottak elősegíteni a kapcsolódó szakmai konferenciák, közgyűlések és kulturális rendezvények is.

Egyesek szerint a LIGNO-NOVUM teljesítette történelmi küldetését: hatékonyan segítette a kis- és közép vállalkozók fejlesztési célkitűzéseit egy átmeneti korszakban. Kinőtte magát és fejlődése már nem folytatódik. Megújulásához új koncepcióra van szükség.

Mások azt mondják, hogy a soproni LIGNO-NOVUM fejlődése már a klagenfurti vásár gyenge látogatottságán is érződik. Innen következőtve itt az ideje, hogy a LIGNO-NOVUM közép-európai regionális feladatokat is elvállaljon.

Egy dologban mindenki egységes: szakmai konferenciákra, találkozókra feltétlenül szükség van, de ezek programja ne külön-külön, hanem egységesen és megfelelő időben legyen közzétéve.

Úgy hiszem, sokszor a szűkebb egyéni és csoportérdekek is „kisarkítanak” problémákat és ebből vonnak le helyte-



Dr. Sós Károly Attila államtitkár a rendező szervek vezetőivel

len következtetéseket. Tehát véleményem szerint:

– A LIGNO-NOVUM alap-koncepciója nem változott és nem is fog változni: a hazai faipari vállalkozók sajátos igényeit hivatott szolgálni. A faipari gép-, szerszám stb. területen a magukat nemzetközinek kiáltott brnói, poznani, nyitrai vásárok is alapvetően csak saját országuk igényeit szolgálják. Itt Európában a komoly beruházók, fejlesztők csak a LIGNA-Hannover és esetleg a milánói Interbimallt tekintik mértékadónak. Talán a jövőben csak kétfévente megszervezésre kerülő klagenfurti Holzmesse láthat még el nemzetközi szintű, regionális feladatokat. Ez természetesen nem azt jelenti, hogy ne adjunk el gépet, vasalatot, szerszámot stb. Romániába vagy Ukrajnába. Hosszú távú elképzelés-

ként ez azonban nem tűnik reálisnak.

– Sokoldalúan meg kell vizsgálni a WOOD-TECH vásár fejlesztési lehetőségeit. A párhuzamos rendezvények mindig kellemetlenek (pl. Mezőgazdasági kiállítás, Naturexpo), de a legnagyobb gond az, hogy az erdész szakma – a rangosan szervezett szakkonferencia ellenére – nem sorakozott fel e szakvásár mögé. Meggyőződésem, hogy a hazai erdészet fejlesztését a szétszórt szakmai bemutatók és egyéb rendezvények helyett/mellett csak egy színvonalasan szervezett WOOD-TECH szolgálhatja. Itt ne csak a különböző erdészeti gépek, eszközök felvonultatására gondoljunk, hanem főleg arra, hogy alapanyag-, féltermék szállítás, kooperációs együttműködések vonatkozásában

itt nyílna a legnagyobb lehetőség a szakmai párbeszéd folytatására, erdészek-faiparosok üzleti találkozáira.

Tehát ne kongassuk a harangokat a soproni rendezvényekért?

Két okból ne. Az egyik: a kiállítók és a látogatók véleményeinek döntő többsége azt mutatja, hogy a soproni vásárok üzleti szempontból eredményesek, szakmailag és emberileg egyaránt gazdagítók. Ez persze nem azt jelenti, hogy a kiállítók körülményei nem javítandók és a várossal együtt ne törekedjünk egy méltó vásár-és konferencia-központ kialakítására.

A mások ok egyszerű: Sopron város 16 templomának harangjai közül valamelyiket mindig kongatják. Helyettünk, de értünk is.

DR. MOLNÁR SÁNDOR

AZ OMÉK '96 FAGAZDASÁGI DÍJAZOTTJAI

MINISZTERI ÁGAZATI NAGYDÍJ

MÁVFAVÉD Kft.

Korszerű, tájba illeszkedő, fából készült zajgátló falrendszeréért; nagy választékban, fából gyártott kerti térelválasztó elemeiért, játszótéri esz-
közeiért.

OMÉK NAGYDÍJ

Balatonfelvidéki Erdő- és Fafeldolgozó Rt.

Erdőgazdálkodási és fafeldolgozóipari tevékenységéért, különösen a parkettagyártásban elért eredményeiért.

Kecskeméti Parkettagyártó Kft.

Széles választékban és kiváló minőségben gyártott parkettáiért.

Pilisi Parkerdő Rt.

A többcélú erdőgazdálkodásban elért eredményeiért.

I. Díj

FM Erdőrendezési Szolgálat

Az erdészeti adattár működtetéséért, folyamatos fejlesztéséért. Az erdészeti informatika magas színvonalú műveléséért.

INTERSPAN Faipari Kft.

A faforgácslapgyártásban kifejtett több évtizedes tevékenységéért, folyamatos fejlesztő tevékenységéért, korszerű termékszerkezetéért.

MOFA Mohácsi Farostlemezzgyár Rt.

A magyar farostlemezzgyártás létrehozása óta kifejtett tevékenységéért, korszerű farostlemezalapú burkolórendszeréért.

II. Díj

Csurgói Faipari Kft.

A keménylombos fafajok fűrészipari feldolgozásában és a parkettagyártásban elért eredményeiért.

HOMPARKETT Hosszúhetényi Parkettagyártó és Fűrészipari Rt.

A keménylombos fafajok fűrészipari feldolgozásában és a parkettagyártásban elért eredményeiért.

OWI ZALA Bt.

Kiváló minőségű falemezeiért, fejlesztési tevékenységéért.

III. Díj

FALCO Faforgácslapgyártó Rt.

Hosszú ideje nagy választékban és jó minőségben gyártott faforgácslapjaiért.

NEFAG Nagykunsági Erdészeti és Faipari Rt.

Faalapú, környezetbarát csomagolóanyagaiért.

Újkígyósi Falemezüzem Bt.

A falemezgyártásban nehéz körülmények között elért, mennyiségi és minőségi tekintetben is jelentős eredményeiért.

ELISMERŐ OKLEVÉL

Dolium Hordógyártó és Faipari Kft.

A borászatban használatos, jó minőségű fatermékek gyártásáért.

Erdészeti Tudományos Intézet

A változó körülmények között is fenntartott sokrétű erdészeti kutatásért.

Erdész 94 Kft.

Az erdészruházzati kereskedelemben kifejtett aktivitásukért.

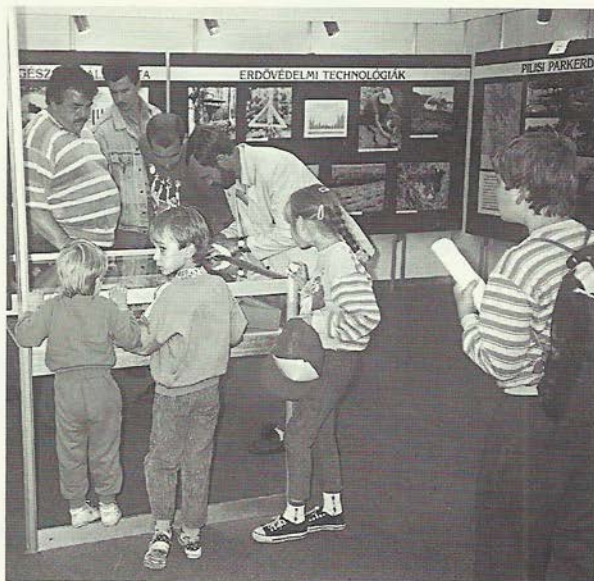
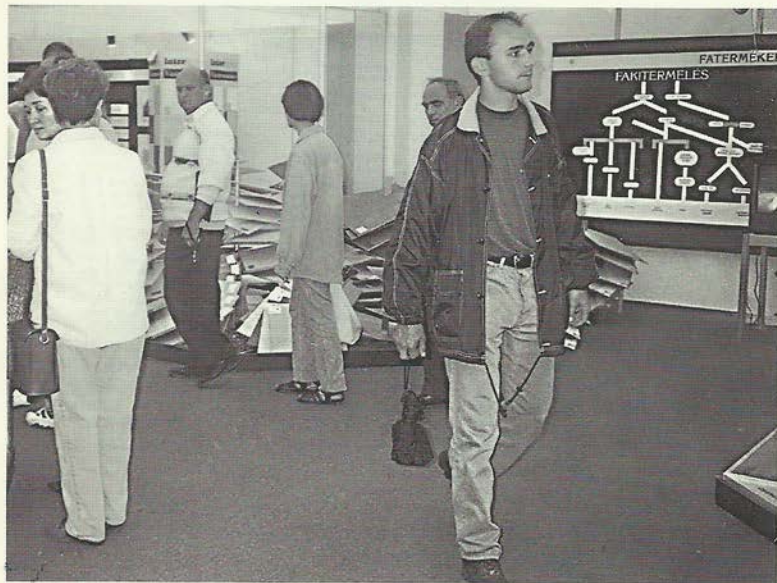
OMMI Kertészeti és Erdészeti Főosztály

Az EU-harmonizáció és ezzel összefüggésben a minőségi erdészeti szaporítóanyag-termelés érdekében kifejtett tevékenységéért.

Szegedi Furnértermelő Kft.

A minőségi színfurnérgyártás érdekében végzett munkájáért.

EGY KIÁLLÍTÁS KÉPEI

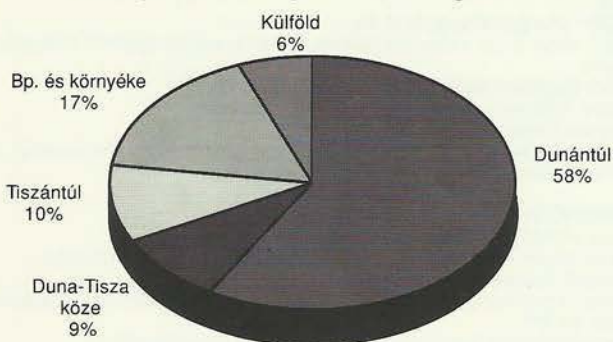


Ligno Novum & Wood-Tech

Látogatói

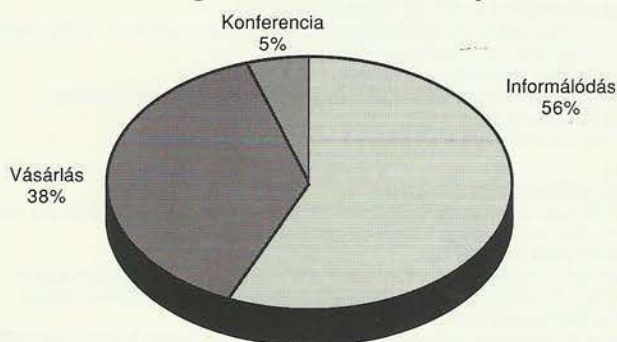
A következőkben ismertetett értékelés a látogatók véletlenszerű megkérdezésére

A látogatók lakhely szerinti megoszlása



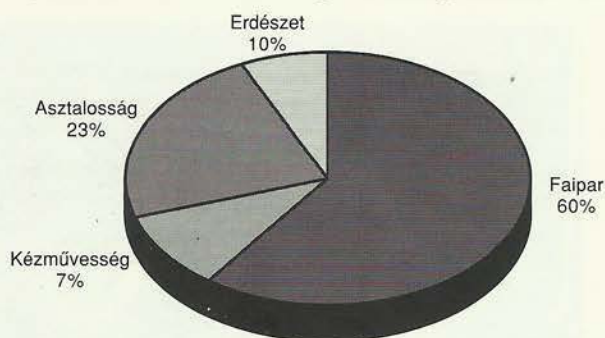
Az 1. ábrából kitűnik, hogy a legtöbben a Dunántúlról érkeztek (58%), majd ezt követi Budapest és környéke (17%), Tiszántúl (10%), Duna-Tisza köze (9%), külföld (6%). A kiállítás nemzetközi jellegét mutatja, hogy minden 16. ember külföldről érkezett.

A látogatók érkezésének célja



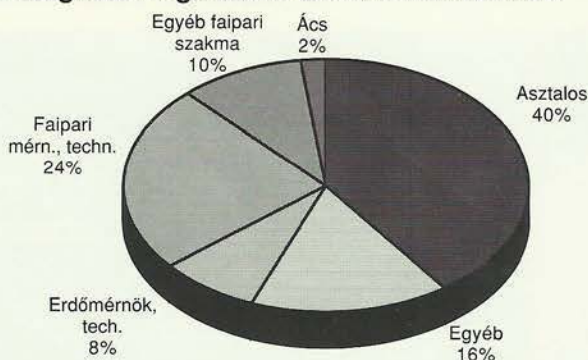
A második ábra azt mutatja, hogy milyen céllal érkeztek a látogatók. A diagramból kitűnik, hogy a legtöbben informálódni jöttek (56%), de szép számmal voltak, akik kifejezetten vásárlási szándékkal érkeztek (38%). A rendezvény megtekintői közül minden 20. látogató (5%) a konferenciára érkezett.

Mely téma érdekelte a látogatókat leginkább?



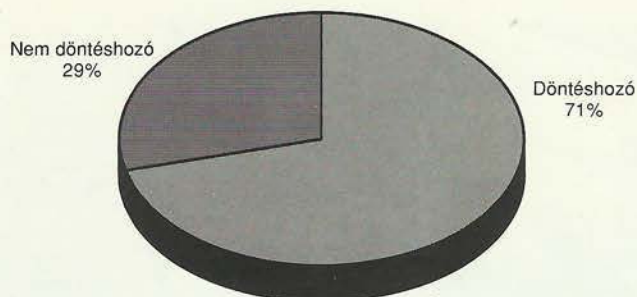
A legnépszerűbb téma a 3. ábra tanúsága szerint a faipar volt (60%), ezt követte az asztalosság (23%), majd az erdészet (10%) és a kézművesség (7%). Az asztalosság és a faipar együttesen 83%-ot tett ki, ami a kiállítás súlypontját mutatja.

A látogatók megoszlása szakterületük szerint



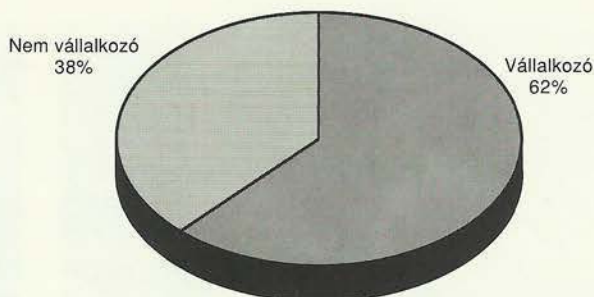
A látogatók szakmájuk szerinti megoszlását mutatja a 4. ábra. Eszerint a kiállítást megtekintők döntő többsége (76%) a faiparral kapcsolatos területen dolgozik. Minden 7. látogató (16%) az un. egyéb kategóriába tartozik, ez mutatja, hogy nem csak a fás és erdész szakemberek számára vonzó a kiállítás. Érdekes megfigyelni, hogy az erdész szakemberek viszonylag szerény aránnyal (8%) képviseltették magukat.

A látogatók megoszlása aszerint, hogy döntéshozók-e



Az 5. ábrán láthatjuk a látogatók csoportosítását aszerint, hogy esetleges beruházás vagy vásárlás esetén kezükben van-e a döntés joga. A látogatók nagy többsége (71%) eszerint ilyen joggal rendelkezik, vagyis potenciális vevőnek tekinthető.

A látogatók megoszlása aszerint, hogy vállalkozói tevékenységet folytatnak-e



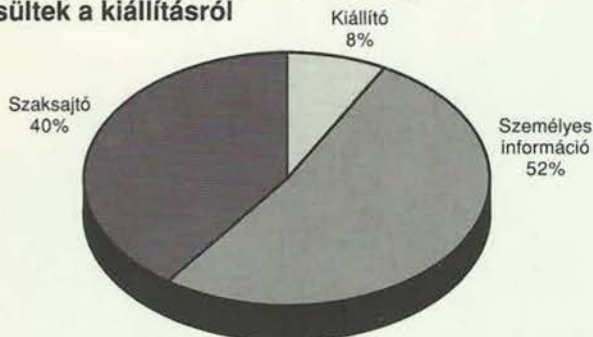
A 6. ábrán látható, hogy a megkérdezettek többsége (62%) vállalkozói tevékenységet folytat. E százalékos arány szintén a nagy „vásárlói potenciál” jelenlétére utal.

1996. augusztus 28-31.

statisztika

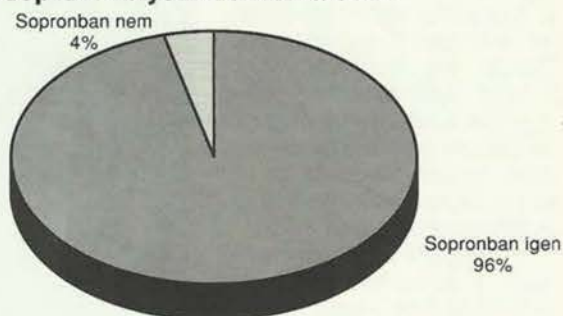
útján készült. Az össz látogatói létszám (kb. 15 000 fő) 20%-át kérdezték meg.

A látogatók megoszlása aszerint, hogy honnan értesültek a kiállításról



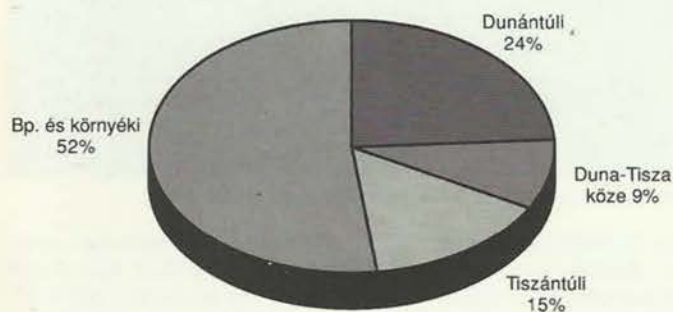
A 7. ábra azt mutatja, hogy a legtöbben (52%) személyes információ útján értesültek a kiállításról. Ugyancsak sokan (40%) tudtak a szaksajtóból a rendezvényről. A tájékoztatás szempontjából a kiállítók maguk 8%-ával nem tekinthetők aktívak.

A látogatók megoszlása aszerint, hogy megfelelőnek tartják-e a soproni helyszínt a kiállításhoz



Fontos kérdés a kiállítás szempontjából, hogy a látogatók megfelelőnek tartják-e a soproni helyszínt. A 8. ábra szerint a megkérdezettek döntő többsége, 96%-a (!) a jövőben is szívesen visszatérne a kiállításra Sopronba. Az össz látogatói létszámot (15 000) tekintve egyértelmű, hogy van létjogosultsága az immáron hatodszor hagyomány szerint Sopronban megrendezett kiállításnak.

A soproni helyszínt nem megfelelőnek tartók lakhelyük szerint



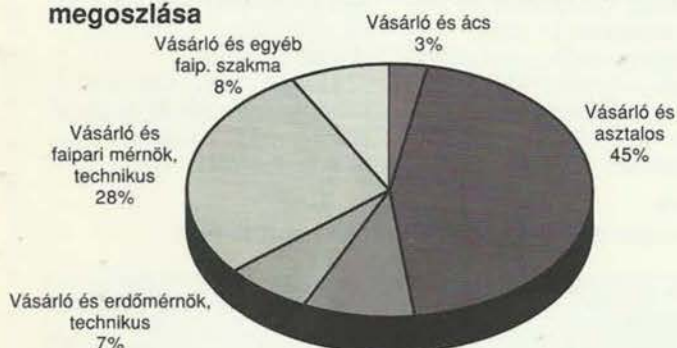
A 9. ábrán érdekes megfigyelni, hogy a csekély létszámú, a soproni helyszínt nem megfelelőnek tartó látogató honnan érkezett. Az 1. és a 8. ábrát összevetve kitűnik, hogy a budapestiek a 17%-os látogatói részesedés mellett 52%-ot tesznek ki a nemmel válaszolók közül. Ebben valószínűleg a centralizáltság miatt kialakult gondolkodásmód játszik szerepet.

A döntéshozók szakterület szerinti megoszlásában



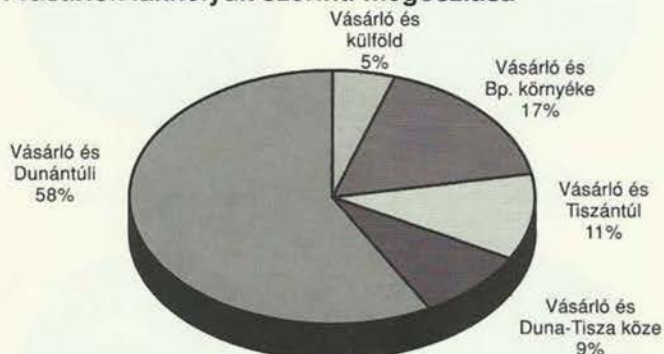
A 10. ábrát a 4. ábrával összevetve látható, hogy a szakterület nincs döntő befolyással a döntéshozók eloszlására, vagyis minden szakmából kb. azonos arányban voltak jelen a döntéshozók.

A vásárlási szándékkal érkezők szakterület szerinti megoszlása



A 11. ábrán a vásárlási szándékkal érkezők szakterületük szerinti csoportosítását láthatjuk. A 4. és a 11. ábrát összevetve látható, hogy az egyéb kategóriába sorolt látogatók kisebb aránya akar vásárolni. A többi kategóriákban a vásárlói kedv és a szakterület között nem mutatható ki szoros összefüggés, vagyis minden szakmából majdnem azonos mértékben kerülnek ki a vásárolni szándékozók.

A vásárlók lakhelyük szerinti megoszlása



Az 1. és a 12. ábrát összevetve láthatjuk, hogy a lakhely nincs befolyással a vásárlási szándéokra, vagyis a távolról érkezők is ugyanolyan szándékoznak vásárolni, mint a közel lakók.

Az elemzést készítette NÉMETH RÓBERT doktorandus, EFE Sopron.

Van-e reális esély szorosabb együttműködésre?

A Kárpát régió fa- és fatermékvagyon

Az energiaárak és ehhez kapcsolódóan a szállítási költségek rohamos növekedése egyre inkább előtérbe helyezi a geográfiai közelségben levő országok szorosabb gazdasági együttműködését. A Kárpát régió esetében ezen együttműködés fontosságát a természeti erőforrások (pl. erdők) sajátos eloszlása és az itt élő népek történelmi múltja is alátámasztja.

A favagyon fogalmát nemcsak a klasszikus erdészeti értelmezésben vagyis az erdőterület és az élőfakészlet alapján, hanem lehetőségeink szerint a választék (termék) fajajösszetétel és a faminőség oldaláról is értelmezni kívántuk. E rövid tanulmány tárgya, hogy milyen konkrét lehetőségeink lehetnek a faipari fatermék-kereskedelmi együttműködések fejlesztésében.

A TÉRSÉG ERDÉSZETI JELLEMZŐI

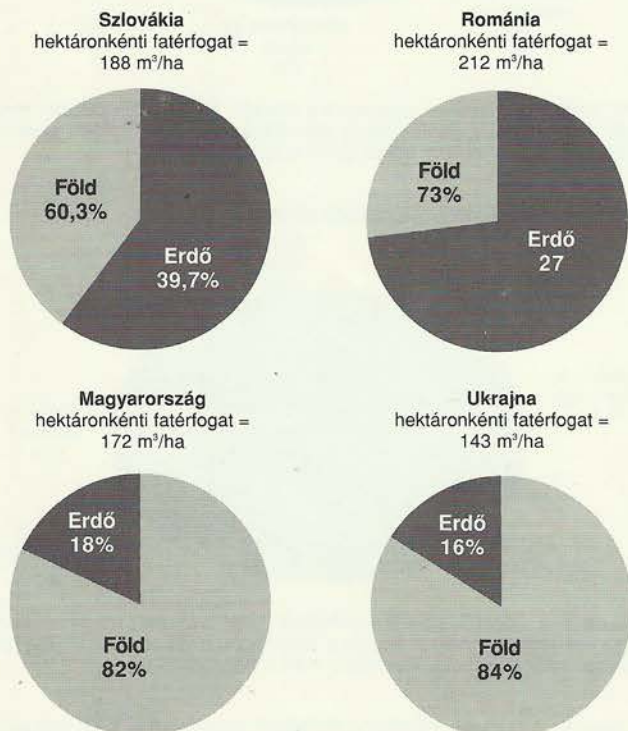
Az adatok elemzése során részletesen vizsgáltuk Romá-



2. A Kárpátok elegyetlen lucfenyveseiben a szél és a hó rendkívüli károkat okoz

1. ábra

Az országok erdősültségük százalékával



nia, Szlovákia, Magyarország és Ukrajna adatait. Sajnos a legfrissebb FAO-nyilvántartásokban is hiányosak az ukrán és többnyire hiányoznak a volt Jugoszlávia országainak adatai. A vizsgált négy ország közül kiemelkedő az erdősültsége Szlovákiának, a saját szükségleteket kielégítő Romániának és az igényektől elmaradó Ukrajnának és Magyarországnak (1. ábra).

Megjegyezzük, hogy a régióon belül kimondottan a Kárpátok erdősültsége Szlovákiában 40%, Romániában és Ukrajnában 30-30% körüli.

3. ábra

Az erdőterület és az egy lakosra jutó erdőterület

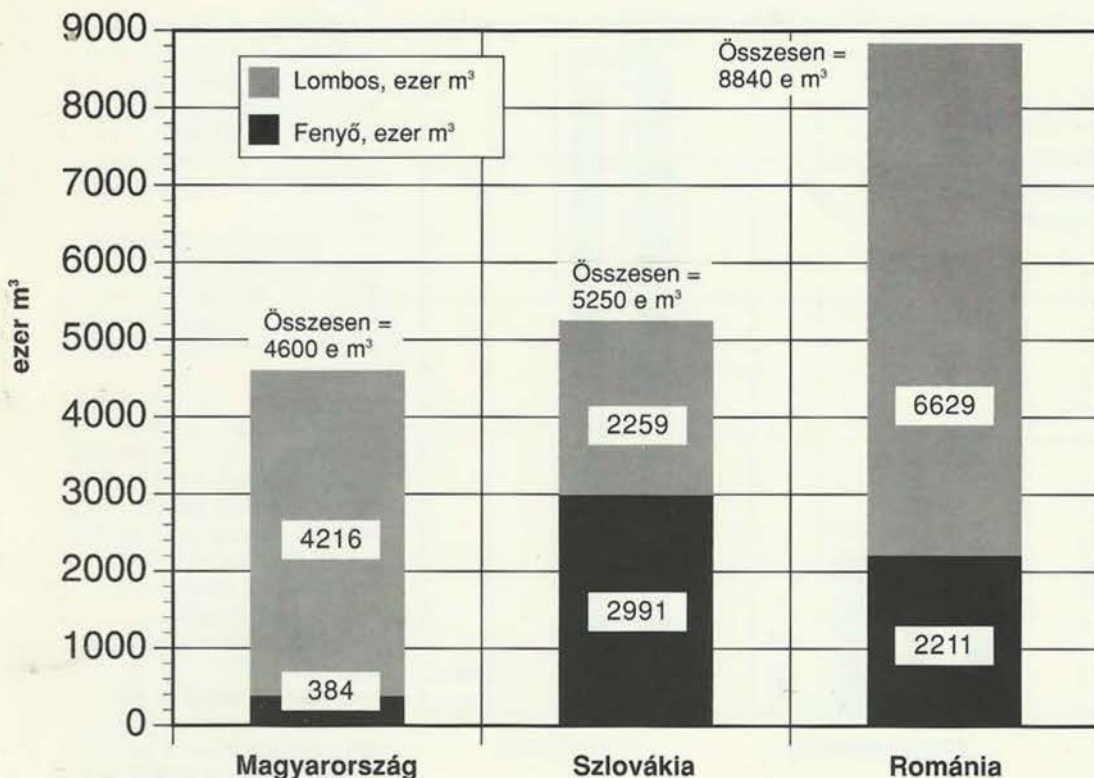
	Szlovákia	Románia	Ukrajna	Magyarország
Erdőterület, ezer ha	1945	6190	9213	1675
Egy lakosra eső erdőterület ha/tő	0,33	0,27	0,18	0,16

Személyes tapasztalataink szerint az utóbbi évtizedekben rideg állattartás újabb legelőfogatásai, a kíméletlen véghasználatok, valamint a hó- és széltörések jelentősen csökkentették főleg az ukrán és a román (erdélyi) Kárpátok lucfenyő-állományainak területét, illetve fakészletét. Például ez év tavaszán csak Hargita megyében mintegy 1 millió m³ lucfenyő lett a vihar áldozata (2. ábra).

Az egy lakosra jutó erdőterület szempontjából Magyarország még a szlovák érték felét sem éri el (3. ábra).

4. ábra

A Kárpát régió fakitermelési jellemzői



Ukrajna adatai nem ismertek

Oroszország: fenyő = 107000 e m³ lombos = 59000 e m³ Összesen = 166000 e m³

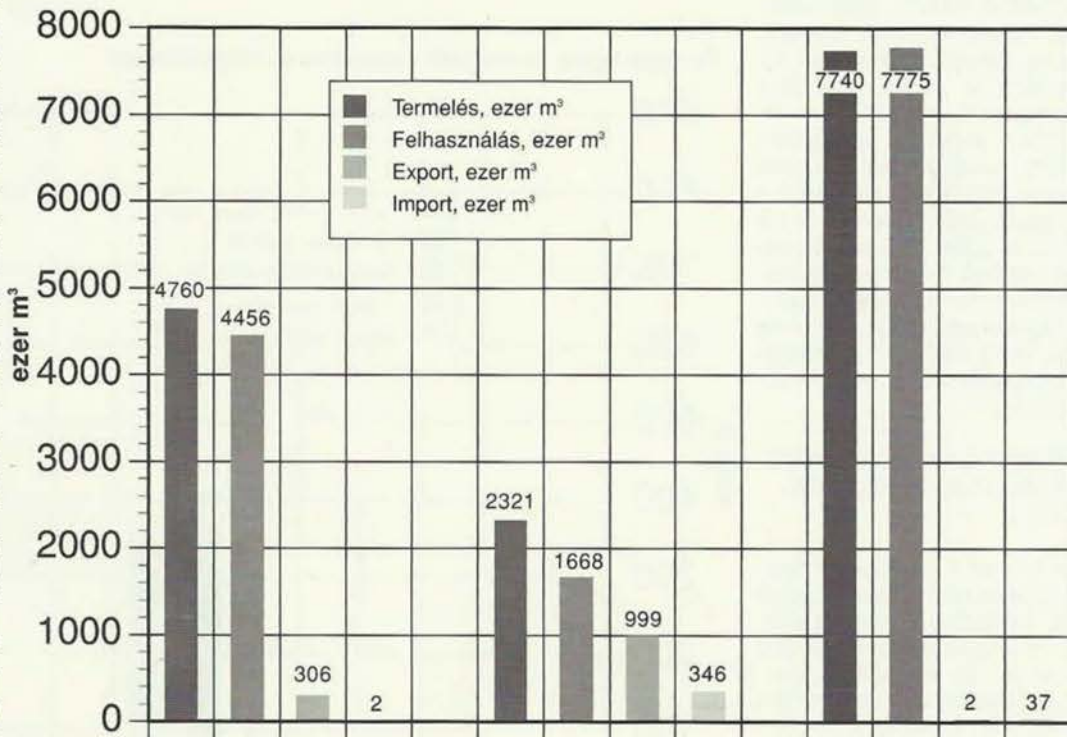
FAKITERMELÉS

A fajaj csoportonkénti fahasználati adatok az arányokat tekintve eltéréseket mutatnak az erdőszültséghöz viszonyítva (4. ábra). Magyarország adatait némileg kedvezőbbé teszi a gyorsan növekvő nyárfajták és az akác közel 50%-os részaránya. Sajnos a 4. ábra az országunkat jellemző „fenyő-ínséget” is jól érzékelteti. Ehhez még azt is hozzá kell tenni, hogy szerény fenyő-fakitermelésünk 70%-a gyenge minőségű (csak papírfát, rostfát adó) síkvidéki erdei- feketefenyő ültetvényeinkből származik. Ha a szomszédos országok lélekszámát is figyelembe vesszük, akkor láthatjuk, hogy többnyire Szlovákia és Magyarország együttműködésében rejlenek nagyobb lehetőségek.

Az ukrán adatok hiányában azért is mutatjuk be a kiemelkedő orosz adatokat (4. ábra), hogy érzékeltessük ennek lehetséges szerepét a régió fellátásában (Ukrajna, Magyarország).

5. ábra

Iparifa (erdei)-termelés és -forgalmazás



Ukrajna adatai nem ismertek

Oroszország: termelés = 118 360 e m³, import = 6 e m³, export = 11 502 e m³, felhasználás = 106 864 e m³

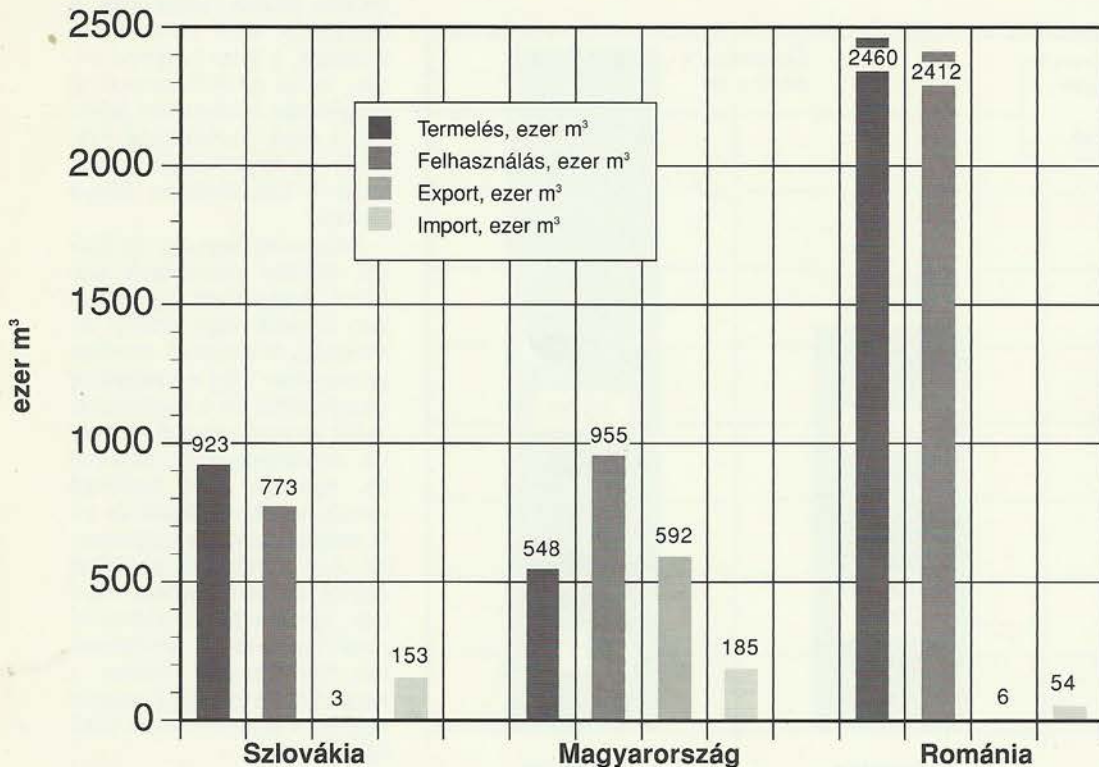
A Kárpátok hegyeire szűkítve a fajösszetétel jellemzőit, 70-75% a fenyők, 25-30% a lombos fafajok részaránya. A fenyőknek több mint 90%-a lucfenyő, a többi jegenye, vörös-, erdei és feketefenyő. E hegyvidéki területeken jelentős a bükk mennyisége (18-20%) és folyamatosan csökkenő a kocsánytalan tölgyé (3-4%).

A kitermelt faanyag minőségét illetően szeretnénk aláhúzni, hogy nincs úgy általában szlovák vagy erdélyi faminőség. A lucfenyő minősége nagyban függ a topográfiai viszonyoktól és a kitértiségtől. Tehát az alacsonyabb részekenről, folyóvölgyekből származó, gyorsan növekvő lucfenyő mindig lazább szövetű és inhomogén évgyűrűsűességű. A jó minőségű bükkösök sajnos szintén fogyóban vannak. Igen nagy a sarjállományok részaránya. Mindemellett Németország mellett a Kárpát régió országai rendelkeznek a legjelentősebb bükk készletekkel.

IPARIFA (HENGERES)-TERMELÉS ÉS -FORGALMAZÁS

Az adatok elemzése (5. ábra) két érdekes dolgot mutat. Az egyik: amíg Szlovákiában és

Fűrészáru-termelés és -forgalmazás



Ukrajna adatai nem ismertek

Oroszország: termelés = 40 000 e m³, import = 16 e m³, export = 5464 e m³, felhasználás = 36 552 e m³

Romániában a nettó fakitermelés 85-90%-a ipari fa, addig nálunk csak 50%-a. Tehát a sajátos fafajösszetételből adódóan nálunk igen jelentős a tűzifa termelés. A másik, hogy Románia hengeres fát egyáltalán nem, Szlovákia pedig csak korlátozott mértékben exportál. Az import ezen országokban szintén elenyésző. Ezzel szemben a magyar iparifa-export eléri a felhasználás 60%-át! Az ukrán adatok hiányában bemutatjuk a szomszédos Oroszország jellemzőit. Oroszország évi 11-12 millió m³ hengeresfa-exportja a világon is egyedülálló.

FÜRÉSZÁRU- ÉS FALEMEZ-TERMELÉS, -FORGALMAZÁS

A fűrészelt termékek forgalmát bemutató 6. ábra érzékelteti leginkább a magyar faellátás problémáit: a közel 600 ezer m³ évi fűrészáru-importunk 10%-kal még az éves termelést is meghaladja. A 6. ábra azt is jól mutatja, hogy a magyar fűrészáru-ellátás problémája csak részben old-

ható meg a Kárpát régió országaiból. Itt is jelentős tényező Oroszország 5,5 millió m³/év fűrészáru-exportja.

ÖSSZEFOGLALÁS

A Kárpát régió országainak erdősültségi, fakitermelési és

elsődleges fafeldolgozási jellemzői a következő megállapításokra adnak lehetőséget:

– a legfontosabb: a térség faellátása (elsősorban fenyő) a Kárpátok készleteiből már nem oldható meg. Szlovákia és Románia önellátó, de Magyarország és Ukrajna egyaránt jelentős behozatalra szorul;

– a térség országaiban csak Magyarországon liberalizált a hengeresfa-export. Nem tudni, mennyire előnyös ez a magyar faipar fejlődésének;

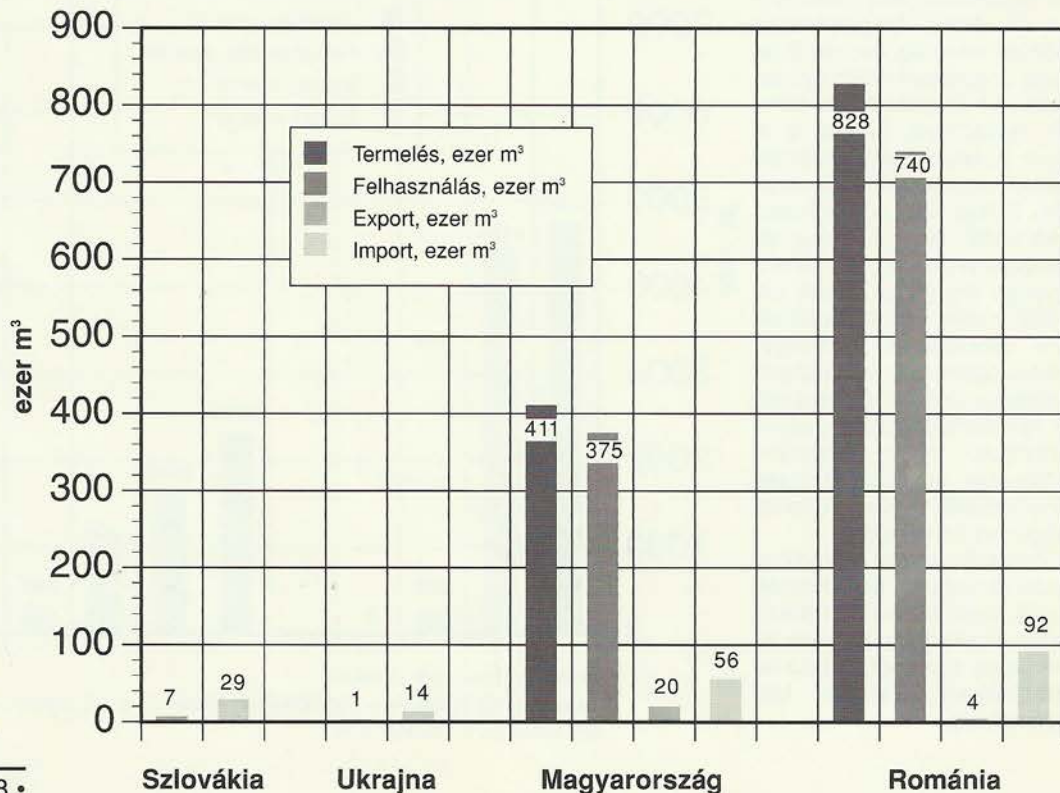
– a mai román-magyar együttműködés rendkívül minimális, a szlovák fenyő részaránya jelentősen növelhető lenne. A lombos fafajok vonatkozásában szintén nagyobb együttműködésre lenne lehetőség a bükk, akác, tölgy és a nyár fafajok esetében.

– a közvetlen kereskedelmi ügyletek mellett – pl. az akác esetében – előnyös lenne a harmadik piacokon való közös fellépés. Ilyen szempontból különösen a szomszédos országokban élő magyar anyanyelvű szakemberekkel lenne célszerű a kapcsolatokat szorosabbá tenni.

DR. MOLNÁR SÁNDOR

7. ábra

Faalapú lapok és lemezek termelése és forgalmazása



Tovább tart a hazai bútorgyártás pangása

Annak ellenére, hogy a bútortermelés és a belföldi fogyasztás között csak közvetett kapcsolat áll fenn, a termelés strukturájának változása mégis jól érzékelteti a piaci mozgások irányait.

Első ízben van módunk bemutatni az új BTO szerinti csoportosításban a hazai bútortermelését. Az EU követelményeinek megfelelő

számbavétel – hasonlóan a vámstatisztikában korábban már alkalmazott HS nomenklaturához – alapvetően rendeltetés szerinti csoportosításban sorolja fel a különféle cikkek termelését.

Bázis hiányában a piaci mozgásokat a termelés folyamatainak bemutatásával próbáljuk az alábbi formában érzékeltetni:

Bútorok termelése
1996. január–július hónapokban, értékben*
(BTO csoportosítás szerint)

BTO megnevezés	1996. jan.–júl. md. Ft	Megoszlás %-a	jan.–máj.	június	július
			átlagos havi termelés	milliárd forint	
361 000 000 Bútorok	15,4	100,0	2,23	2,14	1,89
ezen belül:					
361 100 0000 Ülőbútorok	5,6	36,2	0,82	0,84	0,63
361 200 0000					
361 300 0000					
361 400 0000 Irodabútorok, konyhabútorok, egyéb bútorok	8,0	51,8	1,19	1,01	1,04
361 415 0000 Bútorárvány és -keret, bútoralkatrész, bútor félkésztermék	1,8	12,0	0,27	0,29	0,22

* 50 fő feletti szervezetek adatai.

A közölt adatok – az ez évi átváltozásokat is figyelembe véve – leépülési trendet mutatnak, a nagyobb mértékű júliusi csökkenés a szabadságolások (kényszerszabadságolások) miatti kieséseket is tartalmazza. Az ez évi adatok is azt mutatják, hogy a termelésnek több mint 36%-át az ülőbútorok teszik ki, aminek je-

lentős része az idén is exportra kerül. E termékek emlékező trendje piaci pozícióik javulását jelzi. Az egyes termékek mennyiségi változásait az alábbiakban mutatjuk be. Az egyes termékek visszaesését a mennyiségben kifejezett adatok is jól érzékeltetik.

DR.L.L.

Egyes bútorok termelése
1996. január–július hónapokban, mennyiségben*

1000 db

BTO megnevezés	1996. jan.–júl.	jan.–máj. átlagos havi termelés	június	július
Ülőbútorok	642,5	103,3	80,0	45,6
ezen belül:				
Fémvázás ülőbútor	120,8	19,9	14,3	7,1
Favázás ülőbútor	319,3	48,4	47,0	30,2
Kárpitozott fémvázás ülőbútor	19,4	2,6	2,7	3,4
Kárpitozott favázás ülőbútor	223,2	34,5	31,1	19,8
Kárpitozott ülőbútor együtt	242,6	37,1	33,8	23,2
Nem kárpitozott fémvázás ülőbútor	88,3	17,1	1,9	1,0
Nem kárpitozott favázás ülőbútor	89,2	12,7	17,9	7,6
Nem kárpitozott ülőbútor együtt	177,5	29,8	19,8	8,6
Fém irodabútor	17,3	2,4	2,7	2,4
Fa irodabútor	56,6	8,3	6,7	8,1
Irodabútor együtt	73,8	10,7	8,4	10,5
Beépíthető konyhabútor	98,8	13,7	11,5	18,8
Iskolabútor fémből	2,2	0,3	0,0	0,6
Iskolabútor fából	3,9	0,5	0,5	1,1
Iskolabútor együtt	6,1	0,8	0,5	1,7
Faágy	6,4	0,7	1,5	1,2
Fa gyermekágy	8,1	1,3	0,7	1,0
Faágy együtt	14,5	2,0	2,2	2,2
Ruhásszekrény, fehérműsszekrény	42,9	6,2	7,1	4,8
Kárpitozott fekvőbútor	20,0	2,9	3,9	1,8
Ebédülőbútor és nappali bútor	183,3	27,7	21,6	23,2
Beépíthető szekrény	3,1	0,4	0,2	0,9
Előszobafal	4,5	0,7	0,7	0,4

* 50 fő feletti szervezetek adatai.

Idei július–augusztusi számunk 14–15. oldaláról sajnálatosan kimaradt az erdei fenyő szilárdsági adatait összegző táblázat, amelyet az alábbiakban adunk közre

Fafaj:	Erdei fenyő						Absz. sz. sűrűség:	0,52 g/ccm
							Nedvességtartalom:	12%
Igénybevétel:	húzás							
	LR0	LR45	LR90	LT45	LT90	RT45		
Elemszám:	320	309	216	290	299	215	darab	
Középérték:	83,50	10,39	5,82	7,96	4,22	5,27	MPa	
Szórás:	22,50	2,22	1,190	2,36	0,77	0,85	MPa	
Relatív szórás:	26,94	21,41	20,50	29,67	18,16	16,05	%	
Eloszlás jellege:	Weibull	normál	Pearson III.	normál	Weibull	Weibull	-	
Szignifikanciaszint:	30,85	46,32	13,96	1,01	9,94	0,52	%	
Normatív érték (5%):	28,97	6,73	3,76	4,08	2,84	3,70	MPa	
Alsó határ (gamma:99%):	25,27	6,28	3,65	3,58	2,83	3,51	MPa	
Felső határ (gamma:99%):	32,67	7,18	3,87	4,57	2,85	3,88	MPa	
Határérték (0,1%):	47,46	3,52	2,15	0,66	1,43	1,16	MPa	
Alsó határ (gamma:99%):	45,69	2,81	1,86	-0,11	1,36	0,93	MPa	
Felső határ (gamma:99%):	49,23	4,22	2,44	1,44	1,50	1,39	MPa	
A nyíroszilárdságok		LR síkban		LT síkban		RT síkban		
középértéke:		9,09		11,87		2,31	MPa	
Igénybevétel:	nyomás							
	LR0	LR45	LR90	LT45	LT90	RT45		
Elemszám:	322	229	297	300	271	254	darab	
Középérték:	55,39	9,04	6,08	19,75	9,02	3,72	MPa	
Szórás:	7,7	2,98	0,58	3,78	1,37	0,57	MPa	
Relatív szórás:	13,89	32,91	9,6	19,12	15,16	15,41	%	
Eloszlás jellege:	normál	Weibull	lognormál	Weibull	Weibull	Pearson III.	-	
Szignifikanciaszint:	0,16	10,53	0,13	1,67	15,41	0	%	
Normatív érték (5%):	42,73	3,85	5,18	13,98	6,78	3,06	MPa	
Alsó határ (gamma:99%):	41,20	3,78	5,11	13,61	6,68	2,89	MPa	
Felső határ (gamma:99%):	44,26	3,92	5,24	14,35	6,88	3,23	MPa	
Határérték (0,1%):	31,61	-0,52	4,54	11,64	5,47	2,95	MPa	
Alsó határ (gamma:99%):	29,22	-0,86	4,38	10,99	5,24	2,73	MPa	
Felső határ (gamma:99%):	34,01	-0,17	4,69	12,30	5,71	3,17	MPa	

Falemezgyártás és nyárfelhasználás

A FAO Nemzetközi Nyárfabizottsága ez év októberében Magyarországon tartja nemzetközi konferenciáját, amelynek napirendjén szerepel a nyarak falemezipari hasznosítása is. A konferencia aktualitásából kiindulva, az arra összeállított anyagot - lerövidítve - szeretném a lap olvasóival megosztani.

A hazai kitermelésű nyarak faanyagának legnagyobb felhasználója a faforgácslemez- és farostlemezgyártás, a fabázisú cellulózgyártás, a mezőgazdasági ládák és nemzetközi rakodólapok, valamint hámozott furnérok gyártása. Ez utóbbiból rétegelt lemez és gyufa is készülhet.

A hazai falemezgyártásnak a kilencvenes évekig történő rövid történeti áttekintése után foglal-

kozzunk a nyarak falemezipari felhasználásának kérdéseivel, s térjünk ki az ezt hátráltató problémákra, valamint a nyárfák anyagának fokozottabb hasznosítási lehetőségeire is.

Hagyományos falemezek

A hagyományos falemezek gyártását (furnérok, rétegelt faleme-

A NYARAK FAANYAGÁNAK FELHASZNÁLÁSA

**Bútorlap: léc és
borítófurnér
Cellulóz
Forgácslemez
Farostlemez
Gyufaszál, gyújtó
Mezőgazdasági láda
Nemzetközi rakodólap
Rétegelt lemez**

**1. ábra. A nyár felhasználása a
fafeldolgozásban**

zek és a léc-, illetve furnérbetétes bútorlapok) az elmúlt 50 év alatt ellentétes tendenciák jellemezték. A furnérgyártás volumene és technikai színvonala folyamatosan emelkedett. Fejlődött az idompréselt rétegelt lemezek termelése (FÜRLEMHO-Cegléd, ma CEFA Kft.), a hagyományos bútorlap és a síkpréselt rétegelt lemezek gyártása azonban visszafejlődött egészen addig, míg 1989-ben a Balatonfelvidéki (BEFAG) és a Zalai Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaságnál (ZEFAG) Franciavágáson és Letenyén új furnér-, illetve rétegelt lemezgyártó üzem kezdte meg termelését. Új felhasználási területként jelenik meg a franciavágási hámozott nyárfurnér felhasználása a Zalahalápon gyártott három-

régű panelparkettában, ahol is ennek egyik rétegét képezi.

A kilencvenes évek közepétől zárkózott fel a nagyobb gyártók közé az Újgyírósi Falemezüzem (UFA) is, amely ma a hámozott nyár furnér és a nyár rétegelt lemezek egyik fő gyártója.

A termékösszetétel változásával párhuzamosan változóan megváltozott az iparág fanyersanyag, kötőanyag- és energiafelhasználásának szerkezete is.

A hatvanas évek első felében a furnérgyártás bővítésének alapanyagszükségletét főleg a trópusi (u.n.exóta) rönkimportból fedezte az ország. A rákövetkező időszakban, és a hetvenes évek elején megindult az exóták helyettesítése, a hazai fafajok jobb hasznosítása, aminek következtében a trópusi rönk hányada az 1965. évi 69,1%-ról 1970-ben 45,5%-ra, 1980-ban pedig 21,1%-ra csökkent. A furnér- és rétegeltlemezgyártás hagyományos alapanyaga Magyarországon a keménylombos faanyag, a tölgy és a bükk, de ma már számottevő a nyarak felhasználása is, amelyek potenciális alapanyagként vehetők számításba a termékszerkezet további váltásánál.

Farost- és forgácslemezek

A farostlemez- és faforgácslemezgyártás előnye a hagyományos falemezekkel szemben, hogy amíg utóbbiak a legjobb minőségű hengeres fából, a lemezipari rönkből készülnek, addig a farost- és forgácslemezek gyártásánál jól hasznosíthatók a gyengébb minőségű olyan erdei választékok, mint forgácsfa, rostfa.

A farostlemezgyártás hazánkban a hatvanas esztendőben indult Mohácson. A faforgácslemezgyártásban a hetvenes évek elején jelentett mérföldkövet a finomfelületű lemezek gyártásának beindítása Szombathelyen és Vásárosnaményben, majd ennek bázisán a gyártott lemezek felületborítása, laminálása. A finomfelületű lemezek tették lehetővé a PVC fóliák alkalmazását a bútorgyártásban, s teremtették meg a vékony- és mikrofürnérok felhasználásának egyik feltételét is a bútortákrészek gyártásában.

További termék- és termelési szerkezet váltást jelentett Szombathelyen a cementkötésű forgácslemezek gyártása és feldolgozása. A nyolcvanas évek végén, a kilencvenes évek elején előrelépést jelentett a gyártott lemezek tovább feldolgozásának fejlesztése ugyanezen telepelyen. Gyártósorának korszerűsítésével növelte kapacitását az INTERSPAN Kft. Vásárosnaményben, s új üzem épült Szombathelyen is, amely ma már a HOMOGENHOLZ AG többségi tulajdonú FALCO Faforgácslapgyártó Rt. keretében működik.

Az elmúlt évtizedek hazai falemezgyártása összességében azzal jellemezhető, hogy jelentős előrelépés történt a furnérgyártás műszaki színvonalának emelésében, csökkent a síkréselt rétegelt lemezek gyártása, megnövekedett az idompréselt rétegelt lemezek termelése, jelentősen megnőtt a forgácslemezgyártás volumene, míg a farostlemezgyártásban nem sikerült a száraz eljárást meghonosítani hazánkban. Az utóbbi évek nagy kérdése a cement-forgácslemezek mellett az építőiparban ugyancsak jól hasznosítható gipszkötésű forgács- illetve a farostlemezek gyártása térségünkben, így hazánkban is.

A faforgács- és farostlemezgyártás alapanyaga külföldön általában a fenyő, amely a magyarországi faállományban és fakitermelésben alacsony arányt képvisel, emiatt az említett falemezek főleg kemény- és lágylombos faanyagból készülnek.

Bútorlap
Cellulóz
Forgácslemez
Farostlemez
Furnér
Hengeresfa, lemezrönk
Papírfa
Forgácsfa, rostfa
Forgácsfa, rostfa
Lemezipari rönk

2. ábra. A cellulóz- és falemezgyártás nyár alapanyagai

A nyárfa falemez- és cellulózipari felhasználása

A faalapú cellulózgyártás fő alapanyaga a papírfa, míg a falemezgyártás a lemezipari rönkből és a rostfából, forgácsfából dolgozik. A hazai fakitermelés 1980 és 1990 közötti adatait vizsgálva megállapítható, hogy ezen időszakban:

- növekedett a hazai kitermelésű papírfa mennyisége, míg ezen belül a nyarak aránya 31-33% között volt, alig változott,
- a lemezipari rönkön belül nem változott lényegesen a nyarak részaránya, bár arányuk 27,9%-ról 32,9%-ra emelkedett,
- ugyanakkor ezen időszakban a csökkenő rostfa kitermelésen belül a nyarak aránya 31 %-ról 35,7%-ra növekedett,

Összességében tehát az 1980 és 1990 közötti időszakban beszélhetünk a cellulóz- és falemezgyártás nyár alapanyagok növekvő felhasználásáról.

1. táblázat

Nyarak aránya 1980-1990

Erdei választékok	%
Papírfa	31,2-33,4
Lemezipari rönkben	27,9-32,9
Rostfa	
Forgácsfa	31,0-35,7

A forgács- és farostlemezgyártás alapanyag felhasználása

A forgács- és farostlemezek termelése az elmúlt évtizedekben fokozatosan emelkedett, míg ugárrészű növekedésük a kilencvenes években következett be a forgácslapok gyártásában. Ennek megfelelően nőtt ezen falemezek alapanyag-felhasználása is. Konkrétabban az 1993-1996 évi alapanyag-felhasználást vizsgálva megállapítható, hogy:

- az alapanyag igény növekedésére részben a fenyőfélék, részben pedig a lágy lombosfák nyújtottak fedezetet. Itt mindenképpen meg kell említeni, hogy a lágy lombosfák között viszont a nyarak domináltak, vagyis többek között éppen a nyarak nyújtottak fedezetet a forgácslemezgyártás megnövekedett alapanyag-igényére.

- a lágy lombosok aránya az összes alapanyagon belül ezen időszakban valamelyest csökkent, ugyanakkor felhasználásuk az 1993. évi 327 ezer m³-ról 1996-ban már 370 m³-re emelkedett. Ez több mint évi 10%-os növekedést jelentett, ami többek között megfelel az agglomerált lemezgyártás évi mintegy 12%-os volumen növekedésének.

2. táblázat

Forgács- és farostlemezek alapanyaga 1993-1996.

Fafajcsoport	%
Fenyő	32,4-44,5
Kemény lombos	12,0-10,3
Lágy lombos (nyár)	53,4-45,1

A nyárfa felhasználás és növelésének egyes kérdései a hazai falemezgyártásban

A leírtakból is következik, hogy a lágyfa, ezen belül is a nyarak felhasználása igen jelentősnek mondható a hazai falemezgyártásban:

- a gyufagyártásban a szálgyártáshoz már hagyományosan hámozott nyár furnért használnak fel, ami évente 10-12 ezer m³ hengeresfa felhasználást jelent, hasonlóképpen nyár vakfurnérral borítják a kenderpozdorja lemezeket is,
- a faforgács és farostlemezek faalapanyagának jelentős részét,

40-50%-át adta a lágy farostfa, amelynek zömét a nyarak alkotják. Ez évente több mint 100 ezer m³ rostfa, forgácsfa felhasználást jelent,

- a rétegelt lemezek gyártásában a hagyományos bükk alapanyag mellett egyre jelentősebb hazánkban a nyár, amely a jövő termékeinek potenciális alapanyaga lehet: nyár lenne a bázisa a tervezett rétegelt furnérfa tartót, az LVL-t (laminated veneer lumber) gyártó üzemek is, valamint a konstrukciós lemezek közé sorolt OSB (oriented strand board) orientált forgácselrendezésű lemezek is.

Mind a faforgács- mind pedig a farostlemez hazai gyártásában, alapanyag-ellátásában - hazai fenyő hiányában - döntő szerepet játszik a lombosfák anyaga. Ezen belül is a kemény lombosok térfogati sűrűséget növelő hatását a lágy lombos alapanyag, elsősorban a legnagyobb mennyiségben rendelkezésre álló nyarak tudják ellensúlyozni, azonos hajlításierőségi értékek mellett a lemezeknél. Ismert az is, hogy a nyarak faanyagának térfogati sűrűsége a 0,34 (olasz nyár) és a 0,42 között (óriás nyár) változhat, ami már számottevően kihathat ezen faanyagok szilárdságára.

A nyarak furnér és rétegeltlemezgyártásának felhasználásának problematikája azzal jellemezhető, hogy viszonylag kevés a megfelelő minőségű és méretű alapanyag. A feldolgozásban, a hámozott furnérok gyártásában annak a követelménynek kell alapvetően érvényesülnie, hogy 30-40 cm átmérő feletti lemezipari rönk göcsmentes legyen.

DR. TÓTH SÁNDOR

Források:

1. Erdős L., Tóth B.: Nyár fajtaismerető. ÁGOK Erdőgazdálkodási és feldolgozási szakbizottsága. Budapest, 1988.
2. Faipari kézikönyv (Szerk.: Lugosi A.) Műszaki Kiadó. Budapest, 1976.
3. Forgácslapok gyártása és felhasználása (Szerk.: Hadnagy J.) Műszaki Kiadó. Budapest, 1983. (p.27.)
4. Halász A.: A magyar erdőzet 70 éve számokban 1920-1990. FM Erdőrendezési Szolgálat. Budapest, 1994.
5. Kelemen M.: A hazai falemezgyártás alapanyag-ellátása és a késztermék piaci helyzetének alakulása. FAGOSZ Fakereskedelmi konferencia előadása. Siófok - Ezüstpart, 1995.
6. Magyar Erdőzet 1954-1979. (Szerk.: Keresztes B.) Akadémiai Kiadó. Budapest, 1982.
7. Magyar J.: in Összefoglaló jelentés a nyárakutatás terén 1967-1967-1972-ben elért eredményekről. ERTI-EFE - FKI - PVKFI. Budapest, 1973. p. 103-105.
8. Molnár S.: Nyáratermesztés és feldolgozás Olaszországban. FAIPAR, 1995.2.sz.p.20-22
9. Solymos R.: Az akác és nyarak szerepe faellátásunkban. AZ ERDŐ, 1988. 10.sz. p.437-444.
10. Tóth S.: Kényszerűségek és fejlesztési lehetőségek a hazai falemezgyártásban. Kandidátusi értekezés. MTA Budapest, 1994.

1996. szeptember 5–8. között rendezték a 27. Nemzetközi Erdészeti és Faipari Szimpóziumot, valamint a 44. Erdészeti és Fűrészipari Szakvásárt.

A szimpózium központi kérdése az volt, hogy vajon az Európai Unió erdőben gazdag országai (különös tekintettel a legutóbb csatlakozott Ausztriára, Finnországra és Svédországra) konkurensei vagy partnerei lesznek egymásnak a jövőben.

A rendezvény előadói voltak: moderátorként dr. prof. E. Niesslein, résztémák előadóiként dr. P. Schwarzbauer (Ausztria), U. Östebloom (Svédország), B. Turckheim (Franciaország), E. Wermann (Németország), Th. Stemberger (Ausztria).

Az erdővel összefüggő kérdésekben igen eltérő sajátosságokkal rendelkeznek az egyes országok. Néhány ezt igazoló adat:

Az egy polgárra jutó erdőterület (ha/fő)

Finnország	4,03
Svédország	2,85
Ausztria	0,50
Portugália	0,28
Görögország	0,25
Franciaország	0,23
Spanyolország	0,22
Németország	0,13
Olaszország	0,12
Írország	0,11
Dánia	0,09
Belgium-Luxemburg	0,07
Nagy-Britannia	0,04
Hollandia	0,02

A magánerdő-tulajdonosok részaránya (%)

Portugália	90
Ausztria	82
Finnország	74
Dánia	73
Franciaország	73
Svédország	71
Spanyolország	61
Olaszország	60
Nagy-Britannia	57
Belgium-Luxemburg	56
Hollandia	52
Németország	42
Írország	38
Görögország	23

Hasznosítható erdőterület (az összes erdőterület százalékában)

Belgium-Luxemburg	100
Dánia	100
Nagy-Britannia	100
Írország	99
Hollandia	99
Finnország	97
Franciaország	95
Németország	94
Görögország	91
Svédország	90
Ausztria	88
Portugália	85
Spanyolország	78
Olaszország	65

Klagenfurt '96

Fatömeg (m³/ha)

Németország	262
Ausztria	257
Hollandia	156
Franciaország	133
Belgium-Luxemburg	118
Dánia	116
Olaszország	110
Svédország	107
Nagy-Britannia	92
Finnország	85
Írország	76
Portugália	68
Görögország	63
Spanyolország	56

Fakitermelés az éves növedékhöz viszonyítva (%)

Portugália	95
Görögország	79
Ausztria	79
Finnország	79
Nagy-Britannia	73
Franciaország	70
Dánia	62
Svédország	61
Hollandia	52
Spanyolország	50
Olaszország	45
Belgium-Luxemburg	nincs adat
Németország	nincs adat
Írország	nincs adat

A közölt adatsorok alapján belátható, hogy az eltérő körülmények közötti gazdálkodás eltérő nézetekhez vezetnek a jövőt illetően.

Az Európai Unió tagországai erdészeti adottságaik, hagyományaik és nemzeti jövőképük alapján ugyanis négy, jól elkülöníthető csoportra oszthatók:

- az észak-európaiak,
- a mediterrán térség,
- a nyugat-európaiak és
- a közép-európaiak.



Ezek alapján az az álláspont alakult ki, hogy amíg a környezet- és a természetvédelemben reális elképzelés a jogharmonizációra törekedni, addig az erdőgazdálkodásban az egyeztetés, az együttműködés lehet a jövő útja.

Fentiekkel összefüggésben komoly változásokkal kell szembenézni a feldolgozó iparnak is. Amíg az északi országokban, mindezekelőtt Svédországban a konsernek vezényelte feldolgozásban látják a lehetséges jövőt, addig a közép-európai EU-tagországok számára ez nem annyira egyértelmű, annak ellenére, hogy az elmúlt évtizedekben fűrészüzemeik száma – az üzemek kapacitásának növekedése mellett – jelentősen csökkent.

A szimpózium mellett 44. alkalommal rendezték meg a nemzetközi szakvásárt, amelynek súlypontját ez évben a fakitermelő- és szállítóeszközök, a fűrészipari gépek, a fa energetikai hasznosításához szükséges eszközök, a fa építőipari felhasználását szolgáló anyagok és eszközök képviselték. Megjelentek a kiállításon és vásáron a fagazdaságban érdekelt bankok, szállítványozó cégek, kutatási és oktatási intézmények is. Mintegy 270 kiállító volt jelen.

A szimpózium, a kiállítás és vásár rendezői bejelentették, hogy áttérnek a kétéves rendezési ciklusra. Így a rendezvénysorozat legközelebb 1998. szeptember 3. és 6. között kerül sor.

DR. NYÁRS JÓZSEF
a műszaki tudomány kandidátusa
főtanácsos



A FŰRÉSZIPARI szolgálatba fogott vízszugár. A *Holz Kurier* 1996. évi 19. számában *Schleusener* svájci professzor hosszú cikket közöl a vízszugár „forgácsolásmentes” fűrészelési munkára való felhasználási lehetőségéről. Az első kísérleteket orosz tudósok végezték még a hatvanas években, amit újólág vizsgálat tárgyává téve, két hallgatóval végzett kísérletei nyomán azt állapíthatta meg, hogy a vízszugárra alapozó vágási eljárásnak két fizikai feltétele van:

– a potenciális energia létrehozatala, amit az igénybevett vízhálózaton belül a víz 3000-tól 3500 barig terjedő komprimálásával érnek el;
– a potenciális energiának kinetikai energiává való átalakítása, amit 800-tól 900 m/s elfolyási sebességgel, a magasnyomású vízszugárnak 0,15-től 0,25 mm-es fűvőkán való áteresztésével lehet elérni.

Ez a hajszál vékonyságú

vízszugár vágási teljesítménye függ a fenti két szám szerű értékkel jellemzett tényezőkön túl a fűvőka (dűzni) és a megmunkálandó felület távolságától, a vágási előtolás sebességétől, a vágási, megmunkálási módtól. A 900 m/sec sebességgel kiáramló vízszugár igen hangos, akár 120 decibell (dB) 1 m távolságban, míg a vizet felfogó tartályokban a vágás alatt 65 dB-re csökken, a még meglévő vízenergia hővé alakul. A víz ülepítő tisztító után újra felhasználható. A vágási teljesítmény növelése érdekében a vízhez finom homokot kevernek, amit szintén visszanyernek. Ez esetben a dűzni nyílás 1,5 mm-es. A tiszta víz a vékony, a csiszolópor bekeverése a keményebb és a vastagabb anyagok vágásához alkalmas. Így az 50 mm-es acéllap vagy a 300 mm-es betonlap is átvágható. Jelenleg a vízszugaras eljárást főleg a fém, a műanyagok, a gumi, bőr és ki-

A 100. BNV AZ ÉV ESEMÉNYE LETT

Szeptember 20-án 100. alkalommal nyitotta meg kapuit a Budapesti Nemzetközi Vásár. A kiállítás a nagyközönségnek és a szakmai érdeklődőknek egyaránt változatos programot nyújtott. Ez a jelentős esemény nemcsak Magyarország, hanem az egész közép-európai régió egyik legnagyobb fogyasztásicikkvására, a magyar piac látványos közönségrendezvénye, amely egyben lehetőséget teremt a piac tesztelésére, a fogyasztási szokások felmérésére, üzleti és vásárlási lehetőséget kínál a szakmai közönségnek és az érdeklődő látogatóknak.

1996. nemcsak a 100. Budapesti Nemzetközi Vásár éve, idén ünnepli több nagymúltú magyarországi vállalkozás is a jubileumát. Ez alkalomból alapította meg a Hungexpo Rt. a **SZÁZASOK KÖRÉT**, amelynek tagjai együtt ünnepelték évszázados múltjukat és kiemelt díszvendégei voltak a kiállításnak.

100 éves a Balaton Bútorgyár Rt.

100 éves a GE Lighting Tungstram Rt.

100 éves a teherautó –

ünnepel a Mercedes Benz-Autó Magyarország Kft.

100 éves a Zsolnay Porcelángyár Rt. eozin

és pirogránit termékcsaládja

100 éves az Iparművészeti Múzeum Palotája

100 éves a Magyar Újságírók Országos Szövetsége

100 éves a Múcsarnok

EGYESÜLETI HÍREK

A FAIPARI Tudományos Egyesület és az Országos Erdészeti Egyesület az elmúlt évek hagyományaihoz híven, ismét megrendezi közös szakmai találkozóját folyó év október 28–29-én. Ebben az évben a Mecseki Erdészeti Rt. vállalta a házigazda szerepét. Minden érdeklődő erdész és faiparos kollégát szeretettel várunk.

Részletes információ: FATE Titkárság

1027 Budapest, Fő u. 68. Tel/Fax: 201-9929

Bíró Lászlóné ügyvezető titkár

SOPRONBAN tartotta ünnepi közgyűlését a Faipari Tudományos Egyesület 1996. augusztus 28-án. A résztvevők meghallgatták *Frank László* elnök tájékoztatóját, majd egyesületi kitüntetések átadására került sor.

(Elnöki tájékoztató I. a 3. oldalon)

ELHUNYT Kettler Pál, az ÉPFA nyugalmazott igazgatója, egyesületünk örökös tagja. Családja, barátai, kollégái augusztus 28-án kísérték utolsó útjára. Emlékét megőrizzük.

sebb volumen erejéig a fa-megmunkálásban, a kemény és MDF farostlapok leszabásában, fa gyermekjátékok, rétegelt lapok, furnér és interzia készítési-vágási feladatokban kap szerepet. Olyan marási feladatok ellátására is igénybe vehető, ahol a fűrész nem használható, ahol a különböző anyagokkal ötvözött faanyagot (szénszál erősítésű és fa-fém) kell átvágni veszteség, forgács nélkül. Az új technikai eljárást célszerű lesz figyelemmel kísérni, új felhasználási lehetőségeket kikutatni, az így előállított termékekkel racionalizálási előnyöket teremteni.

*

AZ ERDÉSZETI kutatók számát a nyugat-európai országok a kitermelt m³-ek alapján mérik. Az Európai Kutatóintézet felmérése szerint a privát szektor finanszírozásában az erdészeti kutatások alig 9%-ot tesznek ki, mivel akadályozó tényezőként jelentkezik a nagyfokú bizonytalanság, a hosszú természeti ciklus időszaka és a magántulajdonú erdőbirtokok kis mérete. Az állami kutatási szervezetek a költségek 51%-át, az egyetemek 40%-ot viselnek. A nyolc nyugat-európai ország – Svédország, Finnország, Németország, Franciaország, Spanyolország, Ausztria, Norvégia és Portugália – a legnagyobb fahozam alakulásához igazítják az országok fakutatással

foglalkozó szakembereinek létszámát. Hogy ez a módszer tekinthető-e tudományosan elfogadhatónak, megalapozottnak, a különböző országok adottságait tekintve kielégítőnek, nem kutatjuk, de jó tudni, hogy a hazai kutatói és kutatási potenciál külföldi megítélése, ilyen alapon, az osztrákok kapacitásának kb. 1/3-át fogja elfogadhatónak tekinteni.

*

MOTORFŰRÉS elektromos érzékelővel. Dániában *Jörn Sørensen* nevű orvos a motor- és a körfűrészek vezérlésének olyan új elektromos módszerét dolgozta ki, amely az emberi húst és a vért meg tudja különböztetni a fától és a falombtól. A fűrészmotor még azt megelőzően leáll, kikapcsol, mielőtt a fűrészlap az emberi testrészt, húst elérhette volna.

*

FAIPARI robottechnika kidolgozására irányuló információs kapcsolatépítés az internet útján. "Európai robotizált fafeldolgozási hálózat", címmel több finn és svájci partner, az internet felhasználásával, adataik összegezésével fejleszt ki robotizált, flekszibilis átalakítást lehetővé tevő, termelő részleget a faiparban, fejlesztési céllal.

*

AZ EMBERISÉGNEK sokféle kihívással kell szembenéznie, amelyek közül a legégetőbbek: a túlnépesezés, az élelmezés, az emberi egészségvédelem, az ivóvíz biztosítása, nem kevésbé a globális környezetvédelem, a kémiai-fizikai technológiák káros környezeti hatásainak a mérséklése. A tudományos fejlődés úttörői, akik gondolkodásukban megelőzik korukat, szembe találják ma-

A Faipari Tudományos Alapítvány felhívása

Hagyományaihoz híven a Faipari Tudományos Alapítvány 1997 augusztusában a LIGNO-NOVUM idején újabb faipari szakkönyvet kíván megjelentetni.

A maximálisan 20–22 nyomdai ív terjedelmű műnek egyaránt szolgálnia kell a különböző szintű szakoktatás és a gyakorlat igényeit. A pályázatnak tartalmaznia kell két-három oldal terjedelemben a tervezett szakkönyv részletes tematikáját.

A pályázat benyújtásának határideje: **1996. november 30.** A nyertes pályázónak a **nyomdakész kéziratot 1997. április 30-ig** kell elkészítenie.

A pályázat elbírálása az alapítvány kuratóriumának hatásköre. A döntésről minden pályázót 1996. december 31-ig értesítünk.

A pályázatokat az alábbi címre kérjük elküldeni:

Faipari Tudományos Alapítvány
1251 Budapest Pf. 50.

A Faipari Tudományos Alapítvány által megjelentetett szakkönyv, Dr. Molnárné Dr. Posch Paula: Felületkezelés a faiparban megrendelhető az alapítványtól a fenti postacímén vagy faxon: 214-3150.

gukat felfedezéseik erkölcsi, vallási, társadalmi és gazdasági megítélésének kérdéseivel.

*

SZÖVETSÉG AZ ERDŐKÉRT, A JÖVŐÉRT

Napjaink kialakuló piacgazdasága minden szakma számára új kihívásokat hoz, különösen a marketing területén. A marketing nálunk viszonylag új szakterülete a társadalmi kommunikáció. Senki számára nem lehet közömbös munkájának ismertsége, társadalmi megítélése. Ezek a tényezők hosszabb távon a cégek piaci lehetőségeit, végső soron eredményüket befolyásolják.

Felismerve a társadalmi kommunikáció szükségességét, a Fagazdasági Országos Szakmai Szövetség (FAGOSZ) 1996 januárjában kezdeményezte annak a marketing programnak az elindítását, amely a WOOD-

TECH – LIGNO NOVUM vásáron „AZ ERDŐ – Szövetség az Erdőkért, a Jövőért” néven mutatkozott be. A program célja, hogy pontos és teljes körű információt nyújtson az erdőgazdálkodásról és a faiparról a társadalom számára, csökkentse a szakmával szembeni előítéleteket, felébressze a társadalmi felelősségérzetet, javítsa a szakmáról kialakult képet, valamint növelje a szakma hosszú távú, a társadalom felé irányuló felelősségérzetét, növelje a fa, mint alapanyag presztizsét a felhasználók körében, tudatosítsa az eljövendő nemzedékek érdekeit, ezáltal is elősegítve a faállomány korlátozottsága és a piaci érdekek közötti egynemű megteremtését.

Első lépésként a társadalmi megítélés és az ismeretek felmérésére a FAGOSZ kutatást készített, amely szinte megdöbbentő adatokat tárt föl a társadalomban az erdőről és erdőgazdálko-

dásról élő tévképzetekről. A kutatásra támaszkodva több évet felölelő program készült, amely alapján a szövetség hathatós lépéseket kíván tenni a feltárt előítéletek legyőzésére, a tévképzetek megváltoztatására, az erdőgazdálkodás és a fatermékek kedvező megítélésének javítására. Figyelemre méltó, hogy a célok ismeretében a Szövetség az Erdőkért, a Jövőért programhoz csatlakozott az Országos Erdészeti Egyesület, valamint a Társas Erdőgazdálkodók Országos Szövetsége is, széles alapot teremtve a megvalósításhoz.

*

ÚJ NEVET kapott a Soproni Erdészeti és Faipari Egyetem. Az 1996/97. tanévet **Soproni Egyetem** néven kezdte el, figyelemmel az újonnan szervezett szakok, szakirányok (művészeti, közgazdasági, környezetmérnöki) beindulására, a képzésen belüli súlyuk jelentős megnövekedésére. A Soproni Egyetem Tanácsa ünnepi tanévnyitó egyetemi tanácsülés keretében szeptember 11-én tiszteletbeli doktori címet kapott *Prof. Dr. R. Fischer* (Drezda), Alma Mater-emlékérmet vettek át *Buzogány Ildikó* és *Nemes Bálint* okl. faipari mérnökök. Az egyetem új nevét hivatalosan, szintén a tanévnyitó ünnepi tanácsülés keretében a Művelődési és Közoktatási Minisztérium fősztályvezető-helyettese, *dr. Kovács Tibor* miniszteri főtanácsos adta át.

*

BANGKOKBAN október 11. és 14. között fa- és bútorszakvásár megrendezésére kerül sor, egybekapcsolva a 6. Furnitech Woodtech '96. famegmunkálás, bútortermék, bútortervezés és technológia fafeldolgozásra vonatkozó nemzetközi kongresszusával.

ERDÉRT RT

SZAKMAI KIHÍVÁS+ANYAGI GYARAPODÁS

A Szovjetunióban vagy utódállamaiban végzett erdő- és faipari mérnökök jelentkezését várjuk:

- szakértői listák összeállításához,
- külföldi tartózkodással járó, jól fizetett, szép feladatokra új munkatársaink kiválasztásához, illetve a lehetséges személyekről adatbázis kiépítéséhez.

A jelentkezéseket várja és további információkat ad:

Herpay Zsuzsanna humánpolitikai igazgatóhelyettes

Cím:

ERDÉRT RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
1054 Budapest, Akadémia u. 1-3. sz.
Telefon: 112-2892

Az új SEAT INCA.

A leginkább.



AKCÓ PRODUKCIÓ

A kisáruszállító, amelyre Önnek leginkább szüksége van.

- 625 kg raksúly, 2900 l raktérfogat
- egy személyautó kényelme és biztonsága
- Volkswagen technika, országos SEAT szervizhálózat

Ismerkedjen meg vele a SEAT Szabónál!



1.399.000 Ft+ÁFA-tól
Kamatmentes hitel
Lízing lehetőség!

SEAT
VOLKSWAGEN CSOPORT

SEAT Szabó • Szalon: 1165 Budapest • Újszász u. 45/b. Tel/Fax: 407-2400
Szerviz: 1165 Budapest • Bökényföldi út 68. Tel/Fax: 407-2500



NORVÉG ASZTALOS FŰRÉSZÁRU

Szárított, 50-75 mmx150-225 mm keresztmetszettel,
3-6 m hosszúságban, **raktárról**,
nagyobb mennyiség rendelése esetén
3 hét szállítással, kérésre kívánt
keresztmetszettel
és nedvességtartalommal.



NOR-MA-FA

NORVÉG-MAGYAR
KERESKEDELMI ÉS
SZOLGÁLTATÓ KFT.

Értékesítés:

Tatabánya-Óváros,
Vértanúk tere 5.
(Az M1-es autópályától
2 km)

Telefon:

34/310-144/23-03 m.
30/468-845

Fax: 34/333-147

NB¹⁹⁶

NEMZETKÖZI BÚTOR SZAKVÁSÁR

1996. október
22-26-ig,
a Budapesti
Vásárközpont
Területén



Jelentkezés:

KGBT. Kovács Gizella

Kereskedelmi, Szervezési és Képviseleti Bt.

H-1118 Budapest, Pannohalmi út 7.

Telefon: (36-1) 319-3324

Fax: (36-1) 248-1378

Fodor - Primusz '96